

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Provincia Toletana.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66596](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66596)

Complures ad bonam frugem, piamque vitam se receperunt. Ciuum erga nos beneuolentiam quotidiana munera testantur. atq; vt ex initijs coniectare licet, magnam in spem venimus rem ex sententia successuram.

PROVINCIA TOLETANA.

BAVIT hoc anno e nostris quingentos LXVI. Domus professorum Toletana, quinquaginta. Villaregiensis probationis domus ad septuaginta, Madriense Collegium sex & lx. Complutense nonaginta. Septuaginta Murcianum, vnde quadraginta Ocaniense. Heutense quatuor, & quadraginta. Belmontanum xxij. Orepesanum vnde triginta. Toletanum, & Coquense ternos denos Securitanum sexdecim, vno plus Talaxicense. Acceperunt ad societatem vnus & xx. e vita decesserunt duo de triginta.

Domus Professorum, & Collegium Toletanum.

TOLETI & in Domo Professorum, & in Collegium tum Ciuibus, tum Di-

X 4 sci-

PROVINCIA

scipulis officia societatis sunt egregie præstita; nihil tamen fere euenit hoc anno, quod magnopere memoria dignum videretur, nisi forte quod ingens omnium ordinum, præsertim vero nobilium numerus ad nostram eadem concionum sacramentorumq; causa confluit.

Madridiense Collegium.

Gymnasium quam frequentissimum hoc anno, ac florentissimum discipulis, fuit, propterea quod idonei Magistri diligentissime conquisiti, & doctrinæ fama, & discipulorum numero auctiores scholas fecerunt. Magnam etiam in spem venimus ædificij breui tempore absoluendi. Nam preses Senatus cum Collegium inuiseret, ad eam rem suum studium atque operam detulit, Patriarcha Alexandrinus apud Philippum Regem legatus Apostolicus ipso Paschatis die apud nos est prænsus. A prandio in Sacratio Sodalium B. Virginis non illepidum drama illi datū. Rogatus deinde vt sodalitati suscipere patrocinium, adeo libenter prolixeq; id fecit, vti Ecclesiastico beneficio statim in Præfectum collato, alijsq; sacris munusculis in sodales distributis tutelam suam omnibus testatam esse voluerit. quæ res & sodalitati authoritatem amplificauit, & sodalium animos magnis pietatis stimulis concitauit. Horum pietas.

con-

conūciatur ex vno. *Adolescens spectante virtutis B. Virgini vnice erat deditus, eiusque effigiem ex ea quam D. Lucas depinxit expressam perpetuo suspensam gestabat e collo. Is cum morbo periculoso, magisquam minaci premeretur (suspiriosus enim erat, & sine febris grauitate intestino malo laborabat) diuinitus præsensit, ac præsignificauit domesticis adesse sibi supremum diem. Inde cum in sella propter morbi genus, recubans parumper quieuisset, media circiter nocte euigilans patrem appellat, rogat vt sacerdotem cui cōfiteri consueuerat, properè accersi iubeat. Se B. Mariæ monitu compertum habere non nisi sacris mysterijs rite sumptis, discessurum e vita. Pater qui medicus erat, explorato venarum pulsu, cum neq; febrim neq; aliud periculum adesse cernebat, suadet ei vti ad lucem quiescat, neu sine causa sacerdotem in tempesta nocte euocatum velit. Negare ille tantum sibi spatij dari, instare vt vocetur sacerdos. Itaq; peruenit, vt vocaretur. Sacerdos similis ac est monitus, sensit acribus se stimulus diuinitus ad accelerandum incitari sic, vt quoniam locus ab adibus nostris prope aberat, ne comitem quidem sibi expectandum putarit. Aeger illum conspicatus tanto affectus est gaudio, vix vt eum adesse crederet. Ex in animo confessione rite procurato, sacrosanctum viaticum maturari iubet. Et in eo Dei numen enituit*

enituit

enituit. Aliquanto ante quidam admisso maleficio, per fugium in templo quaerens Parochi Vicarium qui forte aberat, crebra avis campani significatione ad Paraciam reuocauerat. Igitur aeger sacro instructus viatico, gratias Deo, Deique Parenti impensè agit, ac B. Virginis effigiem identidem amplexans velut in eius complexu paulo post efflauit animam, cultus egregij erga Beatam Virginem haud vulgare documentū. Nonnulli etiā ciues ex Satanæ manibus erepti. Ciuis non admodū opulentus ingenti pecunia multatus iam restem, & laqueum cogitabat. Incidit in hunc sacerdos noster, animaduertit eum tristem, ac flentem capite demisso terram intueri, accedit, moeroris causam scitatur. causa cognita eum blandè solatus deducit in templum, ibi sacra confessione delinitum ad mentis reuocat sanitatē. Nec agris solum, sed etiam vinctis diligenter opera nauata est. Facinorosus quidam morti destinatus nulla ratione adduci poterat vt perditto corpore animum sacrae confessionis beneficio conseruaret. Frustra adhibitis sacram familiarū viris sane idoneis, itur ad nos. Sacerdos noster Deo bene iuuante durum hominis pectus breui oratione emollijt. Itaq; dato fortiter capite, magnam omnibus spem salutis fecit, & nostræ Societatis in hoc etiam genere opinionem auxit. Duo e nostris nobilissimi ciuis domum prætereuntes ab eo rogantur,

tur, vt sibi paulisper in pio negotio operant
 darent. In ductis ostendit infimæ sortis ho
 minem baiulum, aut operarium, morosum,
 in primis & agrestem. Orat vt secum illi sua
 deant, a c t i o n e desistat, quam ob vulnus acce
 ptum alteri intenderat, quippe cum percusso
 ris in vincula coniecti familia, quam ille suis
 laboribus alere consuerat, famem toleraret
 extremam. Ibi nostri vna cum g dium domi
 no baiulum aggressi tandem obfirmatum eius
 animum commouerunt. Et hævus euentu læ
 tus (vt orat vir egregie pius) nequid negotium
 impediret, ad æqua & iniqua omnia descen
 dit. Primum igitur magnam illi auri summam
 e vestigio numerat, deinde quia longa ac lucu
 lenta via adeundus erat scriba, suum illi equum
 cum famulo attribuit, qui cum equitantem
 ad scribam deduceret, atque inde domum re
 duceret. Ipse autem quamuis, & epulentus,
 & nobilis cum præeuntium, & subsequenti
 um famulorum manu, via deterrima pedes
 seruum equitantem ad scribam est secutus, vt
 præsens negocium vrgeret, atque conficeret,
 adeo illi christiana charitatis ratio sua digni
 tate potior fuit.

Colle

PROVINCIA
Collegium Murcianum, &
Villaregiensis Proba-
tionis Domus,

Murcia cum domestici omnes P. nostri Ignatii meditationibus mentes suas ad perfectæ vite studium excitassent, ardor domi conceptus erupit foras. Ex eo tempore sodales B. Virginis maximæ atque item reliqui diuina mysteria crebrius atque ardentius abire consueuerunt. Præcipuè dies celebriores B. Mariæ sacri communicantium multitudinem insignes fuere. Quibus diebus terni sacerdotes separatim ternis aris sacram Eucharistiam ministrantes tantæ multitudinæ egre satisfacere poterant. Complures viri primarij, & propinquitate coniuncti, sed odijs inter se dissidentes ad concordiam & pristinam gratiam reuerterunt. Quo in numero duo fuerunt, qui ut opibus valebant, cum quadragenis ferme armatis equitibus in cæptos exierant, & propè diem congressuri videbantur cum pernicie ciuitatis. Nonnulli etiam qui alieniore erant animo, societati sunt reconciliati. In his vnus per magnæ authoritatis, qui quemadmodum erga nos affectus esset, nostra plurimum referebat. Is falsis maleuolorum sermonibus à vobis alienatus, vbi tandem discussa mendaciorum caligine, lux ei veritatis oblata est

comm.

commutata voluntate, nos complecti, nostrisq;
 rebus fauere cœpit. Ad templi ornatum, ac
 supellectilem, facta est accessio non vulgaris.
 Gymnasium schola sacrarum litterarum au-
 ctum. Ad Oretanos missus sacerdos octo
 mensium spatio ingentem perditorum hominū
 multitudinem in viam reduxit, & in quinq;
 satis celebria oppida consuetudinem introdu-
 xit. Singulis mensibus sacramenta confesio-
 nis, & Eucharistiæ sumendi, ingenti, & pri-
 uato, & publico bono. cuius rei fama alias
 quoque finitimas vrbes ad emulandam illo-
 rum pietatem; nostrorumq; aduentum expe-
 tendum accendit.

In villa Regiensi Probationis domo Tyro-
 nes ita se domesticis muneribus exercuerunt,
 vt exterorum salutem non defuerint certè homi-
 num ad ædem nostram sacrarum concionum
 sacramentorumq; causa ventitantium nume-
 rus multis partibus est, quam superior annis
 maior. Aedificatio quoq; domus belle proce-
 dit hoc anno ea pars extrui cœpta est quæ ve-
 terem domum cum templo coniuget.

Collegium Ocaniense, & Huetense.

Ocania, & Hueti, non modo in vsitatis
 societatis officijs, sed etiam in catechis-

mo vel in vrbe, vel in finitimis vicis tradendo egregie operam socij posuerunt. Illud Ocanie proprium. Sacellum est in eade nostra, quo in sacello sacrae reliquiae, de quibus anno superiore scriptum est, asseruantur. Haec reliquiae hoc anno aliquot editis miraculis (quae idoneorum hominum testimonijs confirmata, & publicis consignata sunt tabulis) mirum in modum ceptae sunt celebrari. Satis constat nonnullos grauibus ac periculosis morbis implicitos, Diuis illis imploratis admirabili quadam ratione liberatos. Qui vt gratos se liberatoribus suis praebent, festos eorum dies agitare instituerunt, & votiuis donis redditis accepta per illos à Deo beneficia testata esse voluerunt. Vir nobilis aequae ac opulentus lychnum argenteum, qui centum aureis aestimatur, foemina primaria arg. amiculum egregium paris forme pretij alij alia dono dedere. Conuictores in quibus complures ac prima nobilitate, sunt amplius centum. Sodalitas B. Virginis satis multos cum caeteris sacris familijs, tum vero nostrae hoc anno peperit.

Hueti vero aliquid non indignum memoria euenit. Quaedam mulier praedicabat Hustensis ciuis paulo ante mortui animam sibi saepenumero per quietem oblatam horrenda specie, planeque confessam esse, sempiternis poenis se apud inferos cruciari. Quae fama posteaquam in vulgus emanauit, mortui illius propinquos

vibe-

vehementer offendit. Iamque ex altercatione cum alijs certamine exorto, prope seditionem rem erat, cum sacerdos noster ciuitatis rogatus sedandæ dissensionis negotium suscepit. Itaque pro concione de tota re ita differuit, vt rei memoriam sempiterna obliuione deleteret, dissidentes animos ad concordiam reuocaret, & maximam ab omnibus gratiam iniret.

Oropesanum Collegium, & Placentinum.

ORopesæ hoc anno addita est schola Philosophiæ. Diem obiit Nonitius tanta animi alacritate, ac spe beatæ vitæ, vt veterani parem sibi exitum expeterent. In Conuictorium Domo adolescentulus decessit memorabili exitu. Is cum quartana grauissimè conflaretur, impetrauit à Prorectore, vt conuictores omnes in suum cubiculum conuocarentur. Quibus ad præcauendas omni animi provisione inferni leonis insidias incitatis prædixit fore, vt ipse triduo quartana liberetur; sed non multo post grauiore morbo extinguere tur. Prædictionem comprobauit euentus octauo postquam quartana abierat, die subito morbo correptus extinguitur. Retulit deinde eius contubernalis, ac præter cæteros familiaris, illum adhuc quartana laborantem sibi ita narasse,

rasse,

rasse, diabolum leonis specie ipsi occurrisset,
 qui vasto oris hiatu deuorare eum velle vide-
 retur; sed implorato B. Marię auxilio hor-
 rendam illam belluam profugisse. Inde obie-
 cta alia spectra satis formidolosa, quę item
 B. Virginis nomen diffugerint, & simul B.
 Mariam cum D. Bernardo collegij Patrono
 oblatam esse, cuius aspectu mirifice recreatus,
 voce de quibusdam vitijs increpitus sit, vt ean-
 dem & parentem haberet, & magistram.
 Nec domi solum res bene administrata, sed
 etiam foris Egressi sunt nostri in finitima op-
 pida orepesano Comite sumptus suppeditante,
 Nauata est oppidanis opera diligēter, & ope-
 ra pretium fuit. Vno in oppido institutum est
 vt plerique octauo quoq; die ad sacramentum
 confessionis accederent. In altero pernicioſa
 discordia sedata, quę oppidum in factiones
 distraxerat, atq; ita oppidanos ad arma con-
 citauerat, vt ne Quęstor quidem à Regio sena-
 tu missus in pœnis ac minis continere in offi-
 cio posset. Tandem nostri sacerdotis concioni-
 bus adducti, positis armis pacem inter se san-
 xerunt. Porrò in alio oppido tanti ad sacras
 conciones facti sunt hominum concursus, vt
 non modo parentes liberos adducerent; Sed
 domini seruos villicos, pastores, ab officinis,
 fundis, pascuis aduocarent, adeò præ homi-
 num salute nulla rei familiaris ratio duceba-
 tur. Nec hi concursus plus admirationis,
 quam

quam utilitatis habuerunt. Quindecim diebus assidua quinque sacerdotum opera (quo in numero tres nostri fuerunt) totum oppidis sacra confessione lustratum est. Quoquidem tempore nostris nunquam fere labore ad quietem intermisso, vix necessarij cibi somnique spatium dabatur. Vnius oppidani pœnitentia maxime memorabilis. Is sacris concionibus permotus admissis sceleribus ac flagitijs expedire animum decreuerat. Verum id molientiter Satã de nocte se obtulit, eumq; à nostrorum congressu deterruit: cum nihilo secius perstaret ille in sententia, horribilis eum adorta est Dæmonũ manus, si secus quam iuberetur, faceret, minas iactans, & perniciem intentans. At ille vt se hac molestia, & periculo liberaret, confestim ad sacerdotem accurrit, & sacre confessionis ope importunos illos monitores profligauit.

Placentiæ cum cætera societatis muuera diligenter obita sunt, tum vero ex tradendis plebi Christianæ fidei rudimentis, adeundisq; institutionis gratia vrbis scholis maximi fructus capti. Magna apud ciues opinio societatis. Itaq; plerique ciues & nobilissimus quisque ad nos concionum sacramentorumq; causa ventitant: & inter se dissidentes nostris authoribus odia deponunt. Episcopus nostrorum opera libenter vtitur, & vbiq; se offert occasio, de societatis nostræ laudibus
Z prædiat.

prædicat. Quæ laus ne inanis sit nostros animos vehementer accendit, ut tantæ opinioni pares esse possimus. Excursum est etiam in oppida extra diæcesim Palentinam non maiori labore quam fructu. Oppidum fuit ubi spatium unius mensis omnes ad unum sacram confessionem obierunt. Sæpenumero etiam accidit, ut cum de sacerdotis nostri in aliquod oppidum aduentu percrebuisset, confestim ex vicinis oppidis vicisque eo quam plurimi aduolarent, ita nostrorum labor pariter augebatur & fructus quos labores ut facilius ac libentius nostri ferant, villa in suburbano (accepta in eam rem ab amicis summa aureorum circiter septingentorum) satis aucta est, & ad rusticationem opportune, & ad salubritatem commode concinnata.

Collegium Talabricense.

INopia qua hoc Collegium premitur, excitavit liberalitatem multorum ad nos pecunia subleuandos. Nonnulli etiam sacellum domesticum egregia pictura, alijsq; ornamentis decorarunt. Quidam perlegantem sacræ Eucharistiæ thecam faciendam iuravit. His officijs prouocata cumulate respondit nostrorum industria. Aegris, vinctis nostram operam desiderantibus, omni loco, omni tempore præsto fuerunt. concionibus, catechismo, sacramentorum

torum administratione summos æque & infimos iuuerunt. Perditissimus homo nostrorum opera ita se ad bonam frugem recepit, vt omnibus admirationi fuerit eius vitæ commutatio. Virgo à nostris instituta plane admirabili ratione aduersus vim pudorem defendit. Hanc familiaris adolescens perditè adamabat qui posteaquam nec prece nec præcio se quicquam proficere vidit, vim afferre decreuit. Itaq; eam in cella remoto ab arbitris loco nactus, comprehendit incautam, vinculis constricta vim parat. Illa in præsentis periculo B. Virginis opem implorate, pudoremq; suum eius fidei tutelaq; committere. Nec frustra id fuit redintegrato diuinitus animo, vim vi repellendi quatenus posset consilium coepit. itaque & si reuinctis manibus se commouere non poterat, dentibus inuasorem illum quam maximo potest impetu inuadit. Ita ille morsibus appetitus, ac fede laceratus negotio destitit. Virgo tanto periculo defuncta Virginitatem suam Deo dicare, & in cœnobio Virginum custodire statuit. Mulier ab incesto flagitio tandem emersa, non solum incesti amatoris preces, pollicitationes minasq; contempsit, sed vitæ pudicitia atque constantia illum ipsum ad penitentiam adduxit. Sacris vero reliquijs, quæ in nostro asseruantur sacello, veneratio accessit euentu mirabili Mater familias nobilis, & opulenta, eademque

nostrorum in primis studiosa erat; huius desperata a medicis valetudo, & ipsam afflixerat, & familiam luctu & squallore compleuerat. Igitur sacerdos noster, quæ illi à confessionibus erat, dum nostri feminae optima salutem à Deo deprecaretur, vnus ex sanctæ Ursulae sodalibus caput ad eum defert id verò ægrè multum non modo solatio, sed etiam saluti fuit. Namque illam sacrum caput osculo veneratam subito arctior quidam somnus oppressit. Inde cum euigilasset animaduertit se diuinitus persanatam. Nec defuit beneficio gratia. Aderat dies B. Virgini conceptæ sacer, pridie eius diei sibi viro suo totique familie ieiunium indixit. Festo autem die secū omnes sacramentis vite sumptis Deo gratias agere voluit B. Mariæ coetus tanto pietatis studio flagrat, vt ab eo magnus reliquis discipulis ardor sit iniectus. Hoc in numero complures sunt, non modo honesto loco nati, sed etiam locupletes, qui multorum, vel ægrorum, vel egentium inopiam, & officijs & pecunia subleuant. Idem sub diem Christi Natalem ad dissoluendum æs alienum victoriorum, satis magnam vim pecuniæ contulerunt; & adhibitis aliquot magistratibus cum creditoribus ita satisfecissent, vt illi parte pecuniæ debitæ accepta, reliquam debitoribus condonarent, eos qui soluendo non erant custodia emisserunt, ut liberi ac soluti

Na-

Natalem eius celebrarent, qui venerat ut edis-
ceret vinctos de domo carceris.

Collegium Cochenſe, & Carauacenſe,

COnchæ ingens pecuniæ ſumma, quam Go-
mes Zapata Episcopus pauperibus te-
ſtamento legarat, ex eius teſtamento ab ijs qui
huic negotio præerant de noſtri ſacerdotis con-
ſilio diſtributa eſt. Noſtrorum induſtria cum
cæteris pietatis officijs, tum vero conciliandis
inimicis enituit graues, atque inueteratas
multorum inimicitias, quas alij ſedare fruſtræ
tentarant, Deus hoc ſocietati decus reſeruante
eiſdem ope penitus ſuſtulerunt; idque ma-
gna non ſolum approbatione aliorum: ſed etiã
iſſorum voluntate. Episcopus paterno nos
amore complectitur. Religionis ac fidei quaſi-
tores nos diligunt, ſuique muneris laborem
libenter nobiſcum communicant, Lupus Mar-
quina Canonicus onere docendi linguam lati-
nam, quod onus ſuo iure nobis impoſuerat,
nos leuauit, idque ſuo Chirographo teſtatum
voluit. Ludus tamen litterarius, & litte-
rarum & pietatis ſtudijs, non modo diſcipu-
lorum numero, ac genere auctior exiſtit in
dieſ.

Nibilo minor Carauaceniſum, aut labor

Z 3 ant.

aut fructus fuit. Nec domi solum sed etiam foris. In oppido finitimo mulier quæ cum diabolo consuetudinem habere consueuerat, sacrae cereæ particula à sacerdote nostro accepta, ita impurum illum, atque importunum amatorem suo congressu prohibuit, vt ille cum fratris, & inanibus minis abscedens, ne accedere quidem propius auderet, ita Agni Dei beneficio pacem mentis est adeptæ. Iam Caruacensi Societatis templo fœmina diues ac nobilis sacras vestes satis preciosas (plaris ducentis aureis æstimantur) dono dedit.

Securitanum, & Belomontanum Collegium.

VTrobique, nostrorum opera vt diligens, ita fructuosa fuit. Securitanum Collegium & adiutum piorum donis est & ornatum. Templo cum alia multa ornamenta accesserunt; tum vero pyxis egregia asseruandæ eucharistiæ. opus est per bene factum, centum aureis sterisse dicitur.

Belomontanis quoque socijs magno cum fructu laboratum est. In adulescente diuinorum misteriorum mira uis extitit. Huius eximia specie capta mulier, castum animum omni ratione sollicitabat. Ille importunæ mulieris impudentiam constantissimè repellebat. Ad extre-

mm

nam cum mulier nullum insaniendi finem faceret, seuerè minitatus est malum, nisi ab incepto desisteret. ita demum illa, cum metus amorem vicisset, insania destitit.

Collegium Complutense, &
Domicilium Naualcar-
neranum.

ET morbis grauis, & morte multorum futurus hic annus fuit. certauit ministrantium sedulitas cum patientia egrotorum. Ex quorum numero duodecim varijs morbis extincti. In his P. Gaspar Sanazarius, qui amplius xl. annos in societate pie, sancteque traduxerat. Et Pater Alphonsus sanctius vir omnino sanctus, qui post longinquas, ac periculosas terra marique peregrinationes Christiane rei causa susceptas, hic itinerum, & vitæ finem inuenit. Nam cum à Patribus conuentus Prouinciali alter comes Præpositi Prouincialis Romam ad Generalem congregationem ituri, delectus esset, in ipsa meditatione sui muneris atque itineris Romani in grauem morbum incidit, quem breui beata mors est consecuta.

Adsciti sunt in societatem sex, quorum non nemo à parentibus variè oppugnatus, nullis neque minis, neque blanditijs expugnari unquam potuit. Ingens exitit confessionum.

fructus, nec minor concionum, quarum quidem tanta saepe auditorum fuit frequentia, quantam aedes sacra vix caperet. Per Quadragesimam ter in hebdomada sub sacram prelectionem complures ex auditoribus se se domi nostrae diuerberant, his quidem clam sine arbitris, semel autem hoc est die Sabbathi, luce ac palam & valuit exemplum apud alias sacras familias, quae idem in suis templis facere conantur. Theologicae scholae sunt discipulis sanè frequentes. Sodalium numerus capitum amplius ducentorum. In his Doctores non nulli, multi Magistri plurimi, alijs doctrinae titulis insignes, quos Licentiatos, & Baccalaureos vocant. Complures etiam amplo genere nati, qui omnes non minus pie, quam crebro sacramentis vtuntur. Ex hoc numero per multi pijs commentationibus se se ad vehemens pietatis studiũ excitarunt, non pauci varijs sacrarũ virorũ disciplinis se se addixerunt. Sodalitatis Praefectus Abbas Caetanus Sermonetae Ducis Filius aequè pietate, ac genere insignis suam Sodalibus Domum aperuit tum ad disputationes Theologicas, tum vero ad pia frugiferaq; colloquia.

Ia oppido Naualcarnero non nulli è nostris versantur, quorum vnus in tenera etate litteris simul ac bonis moribus imbuenda, reliqui ferè in populo concionibus ceterisq; societatis officijs inuando non inutiliter operam posuerunt

fuērunt, atque his rebus magnam ab oppida-
nis gratiam inierunt.

PROVINCIA LUSITANIA.

Vingenti, & octoginta quinque
hoc anno in Prouincia Lusitania
socy fuerunt. Olyssipone in Pro-
fessorum domo sexaginta: in
Collegio D. Antonij quinqu-
ginta. Conimbricæ decem, & ducenti: centum
& quadraginta Eboræ. Brigantiæ viginti
quinque in Collegio Bracarensi quinque & tri-
ginta, in Portuensi Angrensi, Funchalensi qui-
ni deni. in Angolana sede duodecim, in Insu-
la Sancti Michaelis quinque, Madridij tres.
Desiderati sex. Cooptati in societatem vnde
quadraginta.

Domus Professa Olyssi- ponensis,

Olyssiponæ, vt in Vrbe amplissima, &
celeberrimo Europa, Indiæq; Emporio
nostri quoque suum, aut Dei potius negotium
bene gesserunt. Primum igitur Domestici om-
nes